

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 22. avgusta 1938

Cena posamezni številki 1'50

Trgovinski register

Vpisale so se nove tvrdke:

Jožef Ošvald, trgovina z lesom v Domanjševcih 5.

»Teza« družba z omejeno zavezo v Kranju. Tekstilna industrija in izdelovanje ostalega blaga. Višina glavnice v gotovini vplačanih 200 tisoč din. Poslovodje J. Bitenc, pos. iz Huj, Franc Gorjanc, trgovec, Fr. Korbar, prof., oba v Kranju in L. Pelicon, knjigovodja. Podpisuje se kolektivno po dva poslovodji ali en poslovodja in en prokurist.

Steklarna I. Kovačič, Maribor Koroška cesta 10 in podružnica Slovenska ulica 10. Steklarnstvo, trgovina s sorodnim blagom. Imetnik I. Kovačič, steklar.

»Sumpor« Senčar & Schwab, Ptuj, topljenje žvepla in izdelovanje zakadov, javna trg. družba, družbenika veletrgovca v Ptuj, ki podpisujeta vsak zase.

Vpisale so se spremembe in dodatki pri tvrdkah:

Jadransko-posavska čevljarna, družba z o. z. v Kranju se je po sklepih občnega zbora razdružila in ima odslej pristavek v likvidaciji. Likvidator je Anton Štefe, čevljarški mojster, Sejmišče 2.

M. Vanič, gostilna v Krškem. Izbrisala se je imetnica Marija Vanič in vpisal novi imetnik France Vanič.

Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani. Vpiše se Jos. Hlebecu podeljena prokura in naslov podravnatelja prokuristu Valterju Laurenčiču.

Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d. podružnica Ljubljana. Izbrisala sta se člana upravnega sveta R. Vlad. Godijevac in Alf. Schwartz vpisala pa D. Tanasije Schwarz, veletrgovec iz Beograda in dr. J. Joham, bančni ravnatelj z Dunaja.

Zvezna tiskarna družba z o. z. v Ljubljani. Izbrisala sta se poslovodji Vilim Vlahovič in Rudolf Strgar, vpisala Slavko Dvoršak in Jože Blejček, stavec v Ljubljani.

Matija Heidenkumer & Maks Zunkovič, družba z o. z. v Rabeljci vasi, mizarški obrt. Tvrdka se je razdružila in prešla v likvidacijo, ki jo vodi M. Heidenkumer, mizar in posestnik.

Industrija papirja in lepenke, družba z o. z. Sladki vrh. Sedež odslej: Št. Ilj v Slov. goricah.

Izbrisale so se tvrdke:

Rud. Maršik, trgovina s sadjem v Bodoncih,

Ivan Bergant, tovarna olja in firneža v Medvodah, oba zaradi prestopa obrata.

Goleš I. in Pureber Franc v Novem mestu, izdelovanje in prodaja mesnih izdelkov in preprodaja živine; zaradi razdružitve.

Jožef Košmerlj, trgovina z mešanim blagom v Retjah, zaradi smrti.

Anton Marčič, usnjarnstvo in trgovina v Slovenski Bistrici, zaradi prestopa obrata.

J. Prah, trgovina z mešanim blagom v Črni pri Prevaljah, enako. Sbil Marija, trg. z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Mokronogu.

Pišter Ivan, trgovina z govejo živino v Radečah.

Hiršal Franc, trgovina z mešanim blagom v Ribnici.

A. Peterlin ml., nasl. v Robu, trgovina z mešanim blagom.

Pungertar Matko, trg. z mešanim blagom, usnjem in poljskimi pridelki v Višnji gori.

Jakob Dereani, trgovina z mešanim blagom v Žužemberku.

Les na Ljubljanski borzi

Povpraševanja:

Večje količine madrijev v predpisanih dimenzijah.

I/IIa hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Parjena, ostrorobo paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete.

Javorjeve neobrobljene deske I. in II. kvalitete, 18 mm debeline.

Neobrobljeni lipovi plohi I. in II. hrastovi boulesi.

Brestovi boulesi in neobrobljeni plohi.

Deske smreka-jelka v III. in IV. kvaliteti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej; dobava suksesivna.

Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kvaliteti, 12 mm in 18 mm; dobava po dogovoru.

Škorete smreka-jelka, 12 mm; dobava promptna.

Neobrobljeni hrastovi plohi v I. in II. kvaliteti.

Svetovni trg rezanega lesa

Kljub večji potrebi se oddaja rezanega lesa ne razvija ugodneje. Večina izvoznice v prvi polovici leta še ni dosegla lanske višine izvoza. Švedska je izvozila samo 400.000 standardov proti 700.000, Finska 470.000 proti 850.000. Rusija je po nižani ceni prodala v Anglijo 300.000 in v Holandsko 100.000 standardov, te cene (13 funtov) so pa še vedno višje kot leta 1936.

Ker Anglija še ni dovolj nakupila, se ni bati nadaljnega padanja cen.

Razstave ljublj. velesejma

Kako pravilno ravnamo z namiznim orodjem, porcelanom in perilom bomo videli na gospodinjski razstavi »Naši gostje« od 1. do 12. septembra na Ljubljanskem velesejmu. Vsaka oprema gospodinje predstavlja premoženje, ki ji vsak dan služi, se tako rekoč vsak dan obrestuje, a tudi vsak dan uporablja. Kolikor bolj pazljivo

ravna gospodinja z opremo, tem dalj ji služi, dalj se ji obrestuje investiran kapital. Babica je zapustila svojim vnukom porcelan in namizno srebrnino v tako lepem stanju, da je še vnukom v ponos, a tudi v pouk. Čestokrat so dobro ohranjene skodelice podane kot zgled gospodinjski pomočnici in otrokom. Pozna se jim, da so stare preko 50 let, pozna se jim, da so bile nešteto krat v rabi ob važnejših rodbinskih dogodkih ali posestih, a vendar imajo vse ročke in niti najmanj ni okrušene, prav tako ne manjka nobenega podstavka. Fini ročno brušeni kozarci tudi pričajo o skrbni pazljivosti babice, prav malenkostne brazgotine kažejo na male nerodnosti, ki so se morda pripetile gostom. Babica je sama nadzirala snajenje svojih stvari, ki jih je z balo prinesla v hišo in sama jih je spravljala. A dandanes marsikatera mladoporočena že po petih letih nimata ničesar več, ali pa vse okrušeno, razpočeno. Mesto da bi se gospodinjstvo dopolnjevalo z dokupi, je komaj mogoče obnavljanje sproti porvarjenega. Mlade žene, pridite pogledat to razstavo!

pa dosega jo to praktično s kolektivnimi pogodbami. Čeprav še nimajo od tega koristi, poskušajo prisiliti na isto pot tudi ostale države. Prej so obetale konjunkturo in padec brezposelnosti, zdaj pa večjo ohranitev delovne sposobnosti, ki naglje upada zaradi intenzivnejše izrabe. Vidi se, da gremo tudi v tem primeru v začarani krog, v povečanje stroškov proizvodnje, ki jih industrija mora nadomestiti z intenzivnejšim delom, da ne propade in da se z zapiranjem tovarn ne bi znova povečala brezposelnost. Zaradi vedno večje uporabe strojev pa narašča tehnološka brezposelnost, ki je ne more popraviti niti povečana izdelava strojev. »Bafa« je seveda s svojim načinom dokazal nasprotno, toda delavski zastopniki ne slišijo radi o njem in o batizmu, ker ta sam tudi organizira delavstvo, čeprav mu doma radi priznavajo velik uspeh, kot da je iznašel novo Kolombovo jajce. Morale bi se torej vse industrije na svetu tako obnesti, da bi smele pomisliti na skrajšanje delavnika.

Uredba o minimalnih mezdah

Važen ukrep, ki povzroča pri nas težave, je uvedba minimalnih mezd. Razumljivo je, da z njo niso zadovoljni delavci, zato je čudno, da niso zadovoljni niti delodajalci. Praktično je vedno v igri tudi nelegalna tekma podjetnikov. Zato bi se morale upoštevati tudi priporočila delodajalcev o konkretnih primerih. Nujno zahtevamo korektno reformo inspekcije dela, ki je pogoj za dobro uporabo zakonov.

Tekstilna industrija je prva sprožila vprašanje o minimalnih mezdah začetnikov, ker je bilo zanje najtežje dobiti kvalificirane moči in ji uredba iz l. 1936. ne dovoljuje pripravo takega kadra. Razvoj panoge je prehitel izučitev mladine, ki prihaja večinoma s kmetov. Vprašanje je, kako plačevati te delavce, ko delajo še več škode kakor korist.

Po uredbah o minimalnih mezdah in o omejitvi števila vajencev se to vprašanje ni moglo rešiti in so imela podjetja ob polnih mezdah občutno škodo. Tekstilna industrija je izdelala o tem več predlogov: 1. uvedbo začasne nižje mezd; 2. ureditev posebnih delavnic ali tečajev, kjer bi se začetniki izučevali, z zagotovilom, da bodo kasneje zaposleni. Te predloge je ministrstvo prijazno sprejelo.

Stališče ministrstva za socialno politiko v teh vprašanjih je razvidno iz pojasnila neki zbornici o pretežno kmetijskih delih (za kočijaže, vrtnarje in dr.), če so ti uslužbenci izvzeti kakor poljski delavci. V smislu 4. odst. člena 1. uredbe so te osebe vštete s čl. 32. in torej velja tudi zanje uredba o

Zapadlost plačilnih nalogov

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja p. n. delodajalce, da poravnajo plačilne naloge, ki so jim bili te dni dostavljeni v zakonitem roku. Urad ne opominja k plačilu, tudi ne pošilja izveščkov, ker mora svoje upravne stroške znižati. Likvidnost urada mora biti brezpogojno varovana, zato se uvede prisilna izterjava, čim plačilni nalog ni poravnat v zakonitem roku. Ugovori proti predpisu ne odlagajo dolžnosti plačila.

Gospodarska vzajemnost Male antante

Jugoslavija in Romunija v ospredju češko-slovaške zunanje trgovine

V pregledu zunanje trgovine CSR za julij in za prvo polletje sta po češkoslovaških podatkih stopili Jugoslavija na drugo mesto kot kupec in Romunija na drugo mesto kot dobaviteljica blaga. Izmena blaga je znatno narasla in sicer je bil izvoz v Jugoslavijo večji za več kot 100% in znašal v juliju 115 (lani 42) proti 56 (55) v juniju. Aktivnost CSR proti nam se je zvišala od 26 na 56 milijonov Kč.

Češkoslovaška je povečala tudi svoj izvoz v Romunijo, in sicer od 28 (lani 57) na 52 (50) milijonov, uvoz se je pa povečal od 53 (43) na 60 (36). Pasiva se je torej znižala v juliju od 25 na 8 milijonov Kč.

V tabeli celotnega prometa iz klirinških držav v CSR sta dosegli zavezanci tole razmerje proti ostalim državam:

	juj	izvoz	uvoz	izvoz
Nemčija	123	132	868	983
Avstrija	18	49	192	417
Madžarska	19	26	131	157
Grčija	4	1	90	16
Turčija	11	12	97	154
Italija	19	20	141	215
Bolgarska	4	6	72	42
Romunija	60	52	296	293
Jugoslavija	59	115	192	428
Poljska	9	20	106	139
SSSR	31	9	75	149

V prometu CSR z vsem svetom so na prvih mestih njenega uvoza

Nemčija, Romunija, Jugoslavija, USA, Anglija, Švica, Francija. Značilno je, da je uvoz iz USA kljub novi pogodbi manjši ko lani, čeprav je v dviganju. Amerika je tako padla na drugo mesto. V izvozu iz CSR so na prvih mestih Nemčija, Jugoslavija, Anglija, USA, Romunija. Kitajski nakupi so padli na naravno višino (za dobo 1938. dosegajo pa 259 proti 98 lani).

Med devizno prostimi državami so v juliju znatno napredovale kot uvoznice v CSR Anglija, Švedska, Švica in Belgija, padel pa je izvoz iz Francije in Norveške. Izvozila pa je CSR več samo na Švedsko.

Značilno za promet CSR je, da je zelo narasel njen promet z državama članicama Male antante.

O socialnih vprašanjih

Iz poročila dr. Čurčina, gen. tajnika Centrale industrijskih korporacij na Bledu

Že v prejšnjih referatih smo obravnavali ukrepe posameznih držav in tudi naše države ter poldržavnih naprav, kot n. pr. Narodne banke, v področju finančne in devizne politike, ki na škodo gospodarstva segajo čez meje ne glede na načela gospodarstva: rentabilnost, varnost, likvidnost, ekspeditivnost itd., brez katerih ne more uspešno delovati nobeno podjetje.

Dokler je trajala prehodna prosperiteta in dokler je napredovala industrializacija države (tekstilna, kemična, lesna), je naša industrija prenašala ta bremena v korist celote in posebno kmetijstva kot glavnega potrošniškega vira, čeprav so se ti ukrepi uvedli brez njenega sodelovanja. Prenašala jih je zato, ker jih je še mogla stisniti v znosne stroške proizvodnje. Del industrije si je z mašinizacijo,

racionalizacijo, upravo in delitvijo dela to možnost spopolnil. Ker se je pa pričel spet upad teh panog, bo potrebna znova racionalizacija in še hujše varčevanje. Iz referata dr. Gregoriča o javnih dajatvah vidimo, da so te dosegle vrhunec in da bomo zato morali pretresti tudi vse najtežje socialne ukrepe.

Delavnik in mezda

Jedro teh ukrepov je danes skrajšanje delovnega časa v zvezi s sorazmernim zvišanjem mezd. Že pet let se trudijo delavski zastopniki na mednarodni konferenci dela, da bi se sprejela konvencija o skrajšanju delavnika. Za to pravljajo ozračje po starih metodah pok. Alberta Tomasa in poskušajo prinesiti v Zvezo že sprejete domače zakone te vrste. Njihova argumentacija je preprosta in

le matematična, ker hoče razdeliti delo tudi že na nezaposleno delavstvo. Prva zmota je misel, da obstoji neka stanovitna količina dela. Nasprotno se pa ta količina spreminja po ceni delovne sile. Ker pomeni vsako skrajšanje delovnega časa podražitev dela, bi se z njim tudi zaposlenost zmanjšala, a narasla brezposelnost. Še bolj pa velja to v primeru, če se hkrati zvišajo mezde in plače. Za pokritje naraslih stroškov bi se morale dvigniti cene blaga in uvesti še večja racionalizacija. Zaradi višjih cen pa bi se zmanjšala realna mezda in bi se morale kmalu spet zviševati. Zašli bi v začarani krog, iz katerega nas skrajševanje delavnika ne bi rešilo.

Nekatere velike države — USA in Francija — so res uvedle zakonito skrajševanje delavnika, druge

minimalnih mezdah. Ministrstvo se gotovo zaradi pritožb delavskih krogov drži strogega izvajanja uredbe.

Na konferenci o strokovnem šolstvu smo uveljavili naše predloge glede delavcev začetnikov in zahtevali ureditev predhodne izobrazbe. Glede sodelovanja industrije s kmetijstvom in glede preoblikovanja vasi smo proučili nove možnosti. Za to vprašanje sta zelo koristni brošura b. ministra dr. Frangeša in študija univ. prof. dr. Bilimoviča. Opozoriti moramo na gibanje za zboljšanje mezd kmetijskih delavcev. Iz Zeneve je kmalu pričakovati načrt o tem vprašanju, ki je za industrijo tem važnejše, ker bo gotovo zvišanje mezd v kmetijstvu vplivalo na cene živil in na vrednost mezde industrijskega delavstva. Razen tega je to vprašanje v Evropi drugačno kot v čezmorskih deželah, kjer je kmetijstvo motorizirano in delavcev manj. Končno pa se vrši pri nas sanacija kmetijstva itak na stroške države in ostalih gospodarskih vej, zlasti industrije, in bi se ta strošek ne smel povečati. Ves ta problem pa zavisi tudi od sestava kmetijstva, od razmerja male in velike posesti, kar je treba temeljito proučiti ob sodelovanju prizadetih vrst.

Zveza gospodinj

Na svoji X. gospodinski razstavi »Naši gostje« bo Zveza gospodinj nazorno pokazala, kako je treba pripraviti dom, da bo gostu tuju prijeten. Vabljava in estetska mora biti okolica gosta, da ugodno vpliva na njegovo razpoloženje. Razstava je namenjena predvsem pogostitvi naših gostov, ter bo koristil ogled razstave tudi našim podeželskim gospodinjam, ki sprejemajo v poletnih mesecih meščane na letovanje. Razstava bo od 1. do 12. septembra na Ljubljanskem velesejmu.

Nabava 34 vrst pisarniških potrebščin

Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje tretjo licitacijo za dobavo 34 vrst pisarniških potrebščin. Licitacija bo 25. avgusta t. l. ob 11. uri v pisarni ekonomskega oddelka. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 50 odstotna kavejca v pisarni direkcije pošte v Ljubljani, kjer se pogoji lahko pogledajo in kupijo po 20 dinarjev.

35letnica Christofovega zavoda

Prvi trgovski učni zvod s slovenskim jezikom nam je ustanovil l. 1903. g. Josip Christof, ravnatelj v pokoji, ki je šolo sam vodil in ji zapustil ime in sloves, da je znana že v vsej državi. Mahrova šola dotlej ni gojila toliko pisarniških veščin, manjkale sta nam slovenska korespondenca in stenografija, treba nam je bilo pa tudi uradnikov za razne pisarne in obrate industrijskih in drugih pridobitnih podjetij. Danes delujejo absolventi te šole že po vsej deželi in v mnogih poklicih: pri odvetnikih, notarjih, carinskih in odpremnih tiskarjih, v tovarnah, v pošti in železniški službi.

Christofov učni zavod je zato prejel ob vsakem jubileju mnogo čestitk ko tudi zahvalnih pisem. Pridobil si je ugled in priznanje ter najboljših učnih moči. Velika pridobitev je bilo novo poslopje, ki si ga je postavil zavod ob 30letnici. Zdat vodi šolo upravnik Drago Christof, ki je dosegel odobritev novega pravilnika o ustroju šole in novega učnega načrta. Šolnina je najnižja, tako da število učencev še vedno narašča ter se bodo morale oskrbeti nove učilnice za praktične vaje. Prostori bodo kmalu gotovi. Ob novem šolskem letu bomo imeli tako v Sloveniji moderno urejen zavod trgovskega šolstva, za kar moramo zaslužnemu sedanjemu vodstvu najtopleje čestitati.

Razvoj socialnega zavarovanja v Mariboru

Bilanca posebne razstave na Mar. tednu

Na jubilejni kulturni razstavi mesta Maribora pravkar končanega Mariborskega tedna je marsikateri obiskovalec dalj časa obstal pred tabelami, diapozitivi in grafikoni, ki jih je razstavila mariborska ekspozitura Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Zaradi pomanjkanja prostora žal prej nismo mogli o tem obširneje pisati in posvečati tej razstavi ono pozornost, ki jo zasluži. Na zunaj sicer ni imela velike privlačne sile, je pa izredno poučna, ker se iz nje vidi tudi razvoj socialnega zavarovanja, ki enako zanima gospodarske kroge kakor vrste delojemalcev. Iz pregledno nanizane statističnega materiala se jasno vidi tudi razvoj Maribora, predvsem pa njegov gospodarski napredek. Saj se v številkah obveznega članstva zrcali zaposlenost delavstva in nameščenstva, ta pa niha za prosperiteto podjetij.

Ko se je porodila Jugoslavija, je imel Maribor deset bolniških blagajn, večinoma na zadružni podlagi. Vse te blagajne, ki so popolnoma ločeno poslovale, so imele skupaj približno 6200 članov. Po prevratu se je začela centralizacija delavskega zavarovanja in so bile vse te blagajne leta 1919. spojene s poslovalnico ljubljanske Okrajne bolniške blagajne v Mariboru. S tem so bili postavljeni začetni temelji za poznejši razvoj današnje močne stavbe socialnega zavarovanja. Druga etapa je bila storjena leta 1922., ko je bilo obvezno bolniško in nezgodno zavarovanje razširjeno na vso državo. Na tej podlagi, v okviru Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, se dandanes razvija glavna skrb za našega delojemalca, t. j. zavarovanje za primer bolezni, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti.

Od leta 1918. pa do danes je število zavarovancev naraslo od 6200 do okroglo 20.000 v mariborskem okolišču, t. j. v mestu in najbližji okolici. Všetih so v tem številu tudi člani krajevnih organov zavarovanja, ki poslujejo kot nekake ekspoziture OUZD, so pa v gotovem oziru samostojne, kot n. pr. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Trgovsko društvo »Merkur« v Zagrebu, ki ima precej močno poslovalnico v Mariboru itd. V številu zavarovancev zavzema prvo mesto tekstilna industrija, nato slede stavbena stroka, kovinska industrija in obrt, hišna služničarja itd., na zadnjem mestu pa sta grafična in papirna industrija s 450 člani.

Dasi je zavarovanje v Mariboru in okolici lani doseglo isto število kot leta 1929/30., je značilno, da je zaradi gospodarske krize, ki je še dolgo ne bomo preboleli, mezda ostala globoko pod ono izpred nagega gospodarskega nazadovanja. V 15. letih, t. j. v razdobju 1922. do 1937., je bilo izplačano na hranarini v mariborskem okolišču 36, za bolnice 21, za zdravnike 12, za zdravila 11, na porodnina 5, za dečjo opremo 4, za nego zob 2, za babiško pomoč in na pogrebniini po en milijon dinarjev itd. V Mariboru posluje cela vrsta zdravnikov v socialnem zavarovanju, od tega jih je zaposlenih samo v ambulatoriju OUZD 18.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

V preteklih 20. letih se je močno razvil sistem zdravilišč socialnega zavarovanja. Za zdravljenje v zdraviliščih in sanatorijih odpade na Maribor v zadnjih letih nad 5 milijonov dinarjev.

Poglavje zase je boj proti jetiki, ki je ravno v Mariboru zelo potreben. Ni dvoma, da je jetika največja obremenitev za socialno zavarovanje. Maribor je zaradi močne industrializacije žal glede raznovrstnih pljučnih, kostnih in kožnih obolenj na prvem mestu. Na naše mesto odpade letno povprečno 2/3 bolezenskih dni na vsakega zavarovanega člana, manj pri duševnih in mnogo več pri ročnih delavcih, predvsem v tekstilnih tvornicah, kjer rastlinski in drug prah okužuje zrak in tudi z najboljšimi napravami ni mogoče preprečiti dviganja prahu. Največ obolenj, 22%, obsega jetika. Sledijo poškodbe s 17%, porodnice s 16%, boleznimi prebavil s 13%, revmatična obolenja s 10% itd. Na razstavi je bil zelo zanimiv prikaz protituberkuloznega dispanzerja, ki razkriva največja legla tuberkuloze in umrljivost za to boleznijo, in to po ulicah.

Protituberkulozni dispanzer

Delovanje tega dispanzerja je razvidno iz statističnih tabel o številu raznih zdravniških preiskav in obiskov na domu. V tem oddelku je razstavila mariborska Protituberkulozna liga projekt za svoj azil, za katerega je prebivalstvo

Maribora doslej nabralo že nad 422.000 dinarjev, tako da ga bo kmalu mogoče postaviti. Ta znesek dokumentira tudi srčno kulturo Mariborčanov, ki v boju proti jetiki požrtvovalno prispevajo svoj mesečni dinar.

Podpora za onemogle

Važna je za Maribor Postaja za rekonvalescentne delavce, ki je v nekaj letih svojega obstoja nabrala že okrog četrta milijona dinarjev in ravno toliko izdala za podpore. Postaja skrbi namreč za delavca, ko pri OUZD izrpa vse zakonite dajatve, in pa za svojce, ko se njih vzdrževatelj zdravi v zdravilišču. Ta institucija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki, ker plačujejo delodajalci od zaposlene osebe po 1 dinar mesečno, delavec pa po 50 par. Dokler javno starostno zavarovanje še ne izplačuje rent, je ta institucija tem večjega pomena za sedanje onemogle delavce, ki ostanejo brez vsake podpore. Postaja za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev opravlja torej delo, ki spada v okvir lani uvedenega obveznega zavarovanja za starost in onemoglost.

Razstava je pričala o stremljenju mesta po napredku, obenem pa je pokazala, da je dobra četrtina prebivalstva Maribora življenjsko navezana na socialno zavarovanje. Zanimanje obiskovalcev je dokazalo, da uživa zavarovanje vedno večje priznanje in spoštovanje, ki ga brezdvomno tudi zasluži.

Idrija in Almaden

Ze v začetku španske državljanske vojne se je general Franco prizadeval, da bi se polastil znamenitih rudnikov živega srebra v Almadenu, v provinci Ciudad Real v južni Novi Kastiliji. V najnovejšem času je general Franco ta prizadevanja ponovil in se trenutno še ne ve, s kakšnim uspehom. Almadenski rudniki so poleg idrijskega najbogatejši na svetu, zato se je že kmalu po svetovni vojni ustanovil italijansko-španski živorebrni kartel, ki je dolgo let suvereno obvladoval svetovni trg za živo srebro, saj sta Italija in Španija n. pr. v letu 1924. proizvedli 82%, l. 1925. 86%, l. 1927. pa 88% vsega živega srebra na svetu. Pozneje je bila ta monopolska pozicija italijansko-španskega kartela omajana, ker ni hotel niti v času največje gospodarske krize znižati cen živemu srebru. Zaradi tega so v Združenih državah Severne Amerike in v Mehiki znova začeli pridobivati živo srebro v starih, že dolgo opuščenih rudnikih. Tako je dobil kartel kmalu močno konkurenco in je začela njegova proizvodnja padati. Dočim je znašala ta l. 1929. še 80% svetovne proizvodnje, se je že v naslednjem letu zmanjšala na 69% in l. 1931. celo na 56%. To padanje proizvodnje se je ustavilo šele s tem, da se je kartel končno vendarle odločil za znižanje cen. Svoje monopolne pozicije pa si kartel odtlej ni mogel več osvojiti. V letu 1935., v zadnjem letu obstoja italijansko-špan-

skega kartela, sta bili Italija in Španija udeleženi s 63% na svetovni proizvodnji živega srebra. Ta proizvodnja se je gibala v letih 1924. do 1935. v 1000 kg takole:

	Italija	Španija	skupaj	%
1924.	1641	899	2540	82
1925.	1834	1277	3111	86
1926.	1871	1594	3465	88
1927.	1996	2493	4489	88
1928.	1988	2195	4183	82
1929.	1998	2476	4474	80
1930.	1933	662	2595	69
1931.	1298	682	1980	56
1932.	1016	815	1831	65
1933.	607	677	1284	62
1934.	441	1096	1537	58
1935.	972	1232	2204	63

Z izbruhom španske državljanske vojne se je italijansko-španski živorebrni kartel razbil, saj so ostali almadenski rudniki vse do danes v posesti republikanske vlade. Odtlej se je

idrijska proizvodnja živega srebra,

ki je dosegla leta 1934. s 441.000 kg svojo najnižjo točko, že v letu 1935. dvignila na 972.000 kg, leto kasneje pa se je dvignila za 52% na 1.473.000 kg, lani pa vnovič za 56% na 2.305.000 kg. S tem je dosegla svojo največjo proizvodnjo živega srebra in je ta za 15% višja kot leta 1929.

Kako se je razvijala od izbruha državljanske vojne proizvodnja živega srebra v Španiji ni znano, ker za ta čas nimamo španskih statistik. Po tem, da je mogla Italija plasirati take množine živega srebra na svetovnem trgu, bi se dalo sklepati, da se ta proizvodnja ni zelo dvignila. Najnovejša Francova prizadevanja, osvojiti Almaden, bi glede na vlogo Italije v tej vojni mogli razlagati tudi v drugačnem smislu. Brez dvoma pa so dohodki iz almadenskih rudnikov že od nekdaj ena najvažnejših postavk španske zunanje trgovine, torej tudi zun. trgovine republikanske Španije.

Odlog plačil

Ministrstvo za kmetijstvo je dovolilo: Kmečki posojilnici za župnijo Dobovo pri Brežicah, r. z. z. n. z., odlog za šest let od 1. julija letos dalje in 20 odstotno obrestno mero za stare vloge, računajoč od 15. novembra 1937.

Občni zbori

Kmetska posojilnica r. z. z. o. z. na Vrhniki bo imela 56. občni zbor v torek 30. VIII. ob 14-30 v svoji pisarni na Vrhniki.

Politične vesti

Zun. ministra obeh sozaveznic dr. Krofto in dr. Comnena je na kodvoru v Lescah pozdravil predsednik dr. Stojadinović s spremstvom in v navzočnosti vsega diplomatskega zbora, ki se je zbral v Sloveniji. Občinstvo jim je priredilo navdušen sprejem tudi ob poti na Brdo, kjer so ministri ostali na obedu pri Nj. visocanstvu knezu namestniku Pavlu.

Popoldne so odlični zastopniki Male zveze obiskali na Bledu Nj. veličanstvo kraljico Marijo, nakar so se sestali na prvo konferenco, ki se bodo še nadaljevala.

Dr. Stojadinović je priredil gostoma na čast slovesno večerjo. Ves Bled je bil v večernih urah sijajno razsvetljen in je navdušil goste s svojo lepoto.

Na dnevnem redu konference je tudi predlog Madžarske za pakt, ki bi ga ta država sklenila z državami Male antante in ki bi predvsem uredil vprašanje njene obožitve.

Poluradno »Vreme« pravi o blejski konferenci, da bi se na njej utegnili sprejeti tri pakti z Madžarsko, ker je Mala antanta že uporabljala ta, bilateralni sistem v pogodbah z Italijo in Bolgarsko.

Blejska posvetovanja Male antante so namenjena tudi razpravi o zvezi narodov, na katere jesenskem zasedanju bo te države zastopala Jugoslavija. Išče se možnost, da bi se te države oprostile sankcijske dolžnosti približno tako, kakor bo oproščena Švica. Važni točki dnevnega reda pa sta bila tudi sporazum z Madžarsko in ureditev prometa na Donavi.

Nova pogodba donavske komisije je bila v soboto podpisana v Sinaji. Zunanji minister se je zahvalil Angliji in Franciji za ugoditev romunskim zahtevam. Romuniji je šele s tem priznana popolna suverenost nad ustjem Donave, če sme izvesti vsa tehnična dela. Upati je, da bo pogodbo podpisala tudi Italija.

V angleškem praškem poslanstvu se je Runciman udeležil večerje, na katero so bili povabljeni tudi poslaniki Italije, Nemčije, Francije, Poljske, Danske in Romunije. Tuji listi pišejo, da je prišel čas za Runcimanovo posredovanje.

Posredovalec lord Runciman pripravlja vladi in Nemcem v ČSR posebno spomenico s svojimi predlogi o preureditvi države.

Predstavniki sudetsko-nemške stranke so izjavili, da jim ni znano ničesar o Runcimanovem posredovanjem predlogu. Razgovori so običajni in bi bil takšen predlog nujno potreben.

Kr. namestnik Horthy in predsednik vlade sta že odpotovala v Nemčijo in se ustavila najprej na Dunaju, kjer ju je sprejel dr. Seiss-Inquart.

Nad angleškim artilerijskim skladiščem na otoku Foolness so opazili nemško letalo, ki je letelo zelo nizko in natanko nad skritimi topovi.

Lord Halifax namerava predložiti spremembo statuta Zveze narodov v tem smislu, da bi postala resnična mednarodna razsodnica.

Za Hullom je govoril še sam predsednik Roosevelt, ki je za to uporabil slovesno priliko ob otvoritvi mostu na kanadski meji in še poudaril potrebo, da Amerika poseže v Evropo, pa tudi da brani Kanado.

Francove čete so napredovale pri Ebru, posebno pri Gandezli. O bitki na drugih mestih pa si poročila še zelo nasprotujejo.

Republikanci poročajo, da so od 13. avgusta do večerja zbili 46 italijanskih in nemških letal, sami pa jih izgubili samo 8.

Iz Saragoze poročajo, da so nacionalisti porazili republikance v Estramaduri in da še ne morejo prešteti plena ter velikega števila ujetnikov.

Arabci so napadli mesto Hebron in zažgali pošto ter neko banko. V bitki pri Akki so Arabci sestrelili eno angleško letalo in uničili več avtov.

50 vojnih ladij in veliko število motornih ladij prodira z novimi četami v deželi Hopei, ker hočejo Japonci pretrgati progo Peking-Hankov. Pri Jučangu so bili Japonci poraženi in imeli velike izgube. V okraju Kiuklanga se širijo kolera, malarija in legar. Japonci so morali mobilizirati že zdravnike in lekarnarje.

6 letal so Kitajci sestrelili že za hodno od Hankova, na drugih frontah pa osvobodili več mest.

Japonska letala so napadla francosko katoliško misijonsko postajo pri Pekingju, zaradi česar je francoski poslanik v Tokiju vložil odločen protest.

Šest sovjetskih bombnikov je spet preletelo mandžursko mejo. Letala so šla daleč, niso pa vrgla bomb.

Denarstvo

Narodna banka

Poročilo Narodne banke z dne 15. avgusta izkazuje (v milijonih din): zlato podlago povečano za 0,0995 na 1.839, devize zunaj podlage zmanjšane za 11,9 na 374,68. Zmanjšala so se tudi posojila za 4,34 na 1.565,887.

Denarni obtok je padel za 66,4 na 6.099. Narasle so obveznosti na pokaz za skoraj 32,4 na 2.300,5. Obveznice in obtok znašajo skupaj 8.399,6 in se je skupno kritje zvišalo od 28,01 na 28,13%, zlato kritje pa od 27,75 na 27,87%. Obrestna mera je seveda ostala nespremenjena.

Kliringi

Narodna banka je izplačala v novem italijanskem kliringu nakaznice do št. 15.668 z dne 19. aprila, v turškem do 4. oktobra lani, v poljskem do št. 1263 od 11. aprila.

Dne 15. t. m. je bilo stanje kliringov sledeče (v milijonih):

pasivnih	vsota	proti 8. avg.
Švica šfr.	5,49	- 0,059
CSR KČ	163,0	+ 4,949
Belgija belg	2,917	- 0,011
Romunija din	8,854	- 1,0968
Madžarska din	39,3905	- 0,5959

aktivnih		
Italija stari lir	5,5783	- 0,2988
Italija novi din	104,0165	- 5,603
Poljska din	9,7514	- 0,1945
Bolgarska din	1,621	- 0,3807
Bolg. tur. din	0,2889	+ 0,095
Turčija din	14,6118	+ 1,2
Španija pez.	2,9	-
Nemčija RM	15,41	+ 1,8994

Zlato kritje Češkoslovaške narodne banke je znašalo 15. VIII. 34,8% pri obtoku 7.466,7 milijona Kč.

Denarni obtok v Angliji se je pretekli teden znižal za 73 milijona funtov na 4826. Vrnilo se je tudi dosti srebra in se je kritje povečalo za 4,6 na 28,125%. Izplačilo 3%nega novega državnega posojila se ni niti poznalo. V New Yorku je sterling ostal na 488. Frank se je udržil na 178,875, padle pa sta belga in marka, kakor tudi argentinski pesos.

Francija je vzela svojo zlato zalogo, ki je bila doslej vložena v holandski državni banki in jo prenesla v Pariz, kar se razlaga kot ukrep za zaščito valute in kot priprava za primer vojne.

Zastopniki Belgije in Anglije so pričeli pogajanja za pristop Belgije k sterlingovemu bloku, kar pa ni v zvezi z devalvacijo belge. Za izstop iz zlatnega bloka se je odločila Belgija sama.

USA namerava povečati srebro

v podlogi do 1/4 zlate podloge in bo zakladnica še nakupovala srebro po ceni do 1,29 dolarja za unčo. Lani je nakupila 813 milijonov unč, letošnje polletje pa že 201 milijon.

Dobiček 275 velikih ameriških družb je bil v II. četrtletju po podatkih Nat. City Banke 101 milijon ali za 10 milijonov dolarjev večji ko v prvi četrtini.

Politika in borze

Kakor poročajo angleški listi, je bila nervoznost, povzročena po negotovi politični situaciji, konec

prejšnjega tedna še precej velika. Banke so prejemale mnogo zaskrbljenih vprašanj iz inozemstva, toda ker niso vedele posebnih vzrokov za vznemirjenje, so odgovarjale pomirjevalno. Vendar je bila n. pr. prodaja zlata v vrednosti 1,392.000 £ kar prevelika za soboto. Nervoznost je bila nemara večja zato, ker je v velikem delu Evrope sledil nedelji še praznik. Razen nemira na celini se morajo denarni zavodi ozirati tudi na negotovi gospodarski položaj doma. Medtem ko so številke nezaposle-

nosti razmeroma dobre, so številke železniškega prometa, izdelovanja jekla in avtomobilske industrije razočarale. Tudi Wall-street je nemiren. New York čuti, prav tako ali še močnejše kakor London, nemir v evropskih središčih. Londonski trg je zadnje čase kazal nekako apatijo tako proti dobrim, kakor nasproti slabim vestem, in dokler se oblaki na političnem horizontu Evrope ne razprše, bo najbolje, ako ostanejo v tem miru. Za špekulacije položaj ni ugoden.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Borzni promet

Devizni promet na Ljubljanski borzi je znašal minuli teden 773 milij. din proti 731 v prejšnjem tednu. Klirinška marka je padla že na 14,20.

Prizad kupuje vsak dan le še do 200 vagonov pšenice. V zasebnem prometu je bila v Bački pšenica po 148—150, v Gorenji Bački po 153—155, potiška 155—156 in banatska potiška po 156—157; gorenja in južna banatska po 147 do 148, sremska 147—150, slavonska 150—152.

Zito:

Koruza: din din
Času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko nakladalna postaja 132'50 135'—

Pšenica:
nova, južnobanatska, 77/78 kg, 2% prime-si, zdrava, suha, rešetana, plač. proti dupl., franko naklad. postaja 152'50 155'—
nova, gor. bačka, 78 kg, 2% prime-si, zdrava,

suha, rešetana, plač-ljivo proti duplikatu, franko naklad. post. 157'50 160'—

Ječmen:

novi, bački in sremski, 64/65 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plač-ljivo proti duplikatu, franko naklad. post. 145'— 150'—

Mlevski izdelki:

Moka: din din

nova, pšenična 0g, banatska post., ekskl. prom. davek, plač-ljivo proti duplikatu 260'— 270'—

nova, pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plač-ljivo proti duplikatu 270'— 280'—

nova, pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plač-ljivo proti duplikatu 250'— 260'—

nova, pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plač-ljivo proti duplikatu 230'— 240'—

Otrobi:

pšenični, debeli v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 115'— 120'—

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 100'— 105'—

Beograjska borza

Zaradi splošnega zastoja na borzah, ki ga povzroča politična vznemirjenost, je bilo tudi razpoloženje na beograjski borzi zelo rezervirano in je morala Drž. hip. banka odkupiti nekaj obveznic 6 %nega posojila, nato so se tečaji malo popravili, promet pa je bil manjši ko v prejšnjem tednu. Državni papirji so popustili po 1/4 točke, 7 %ni Blair celo 1/2 in 8 %ni 1/4 točke, vojna škoda pa se je za 1/4 poena ojačila na 484,25. Investicijsko posojilo je ostalo končno na 99,5 4 %ni agrarji 62,5, begluške 93,25, dalmatinski 92,25, 7 in 8 %ni Blair 94 oz. 98,25, Seligman 99,5, stabilizacijsko posojilo 98,5.

Promet državnih papirjev je znašal nekaj nad 5 milijonov din, ves promet pa din 22 milijonov ali za 6,7 manj ko pretekli teden.

vala novih veleblagovnic in zato ni zadovoljil male trgovine. Zakon velja še do konca tega leta.

Novela zakona ustreza trgovskim zahtevam in sicer predlagajo prepoved ustanavljanja veleblagovnic do konca leta 1943. Dosedanje take tvrdke smejo prodajati samo tiste predmete kot pred letom 1933, ne smejo se razširiti ne ustanavljati podružnic. Prepove se jim točenje pijack in gostilništvo, za kar se naj koncesije ustavi. Prodajati tudi ne bodo smeje nobene vrste živil, papirnatega blaga in šolskih oz. pisarniških potrebščin, zlatnine, toaletnih in športnih, tekstilnih, fotografskih in modnih predmetov. (Po »Jug. Lloyd«.)

Angleške investicije v Latinski Ameriki

Pred kratkim je objavil zanesljivi list »South American Journal« letne statistike o angleških investicijah v Južni Ameriki za leto 1937. Ob koncu leta 1937. je znašal britski kapital, investiran v Južni Ameriki, skupno 1 milijardo 154,785.000 £ v primeri z 999,237.000 £ ob koncu leta 1913. Vendar leta 1913. samo približno 82,000.000 £ ni prejemalo obresti, leta 1937. pa je ostalo 496,500.000 funtov brez obresti. Povprečno je nesel ves britski kapital v Južni Ameriki 2,2% obresti. Med vzroki za neplačevanje obresti je prvi

seveda težki gospodarski položaj. Vendar se je položaj izboljšal že lani in se letos držal. Od 1. 1933. se je že precej izboljšal. Tega leta so znašale povprečne obresti britskega kapitala v Južni Ameriki samo 1,7%, letos že 2,2%.

Težave z veleblagovnicami

Iz Prage poročajo, da vlada naglo pripravlja spremembo zakona o blagovnicah z enotnimi cenami, ker ta zakon ni mogel zadržati na-

Naročajte in širite „Trgovski list“!

Nastanek in razvoj mest na Dolenjskem

IV.

Zlasti je bilo v teh mestih tesno za prostor, dokler je še stalo mestno obzidje, rušeno navadno šele od druge polovice XVIII. stoletja. To obzidje, zavarovano tudi z močnimi stolpi, je bilo posebej utrjeno ob obeh vhodih, ki ju je imelo vsako teh mest: enega na kopnem, drugega na vodnem koncu podolžne osi mestnega pomola, imenovana Gorenja in Dolenja ali tudi Vodna vrata. Šele v kasnejši dobi je v Novem mestu to prvotno poimenovanje mestnih vhodov zamenjal naziv Ljubljanska in Karlovska vrata, pač po mestih, ki sta bila najvažnejša sosedna dolenjske prestolice.

Sledovi in ostanki mestnega obzidja so pri večini dolenjskih mest, zlasti v Novem mestu, še dobro vidni. Ponekod so na obzidje nadzidali hiše kot n. pr. pri spodnjem trgu v Metliki ali na Bregu v Novem mestu. Mestni stolpi pa so nam vsaj deloma ohranjeni zlasti v Novem mestu, seveda prezidani v stanovanjske hiše ali pa tvorijo vsaj njih del (Fajdigova hiša na

Bregu in vogal Skabernetove hiše pri Ljubljanskih vratih).

Poleg trga, ki se je v nekaterih naših mestih razširil tako, da je dobil obliko več ali manj pravilnega četverkotnika, sta v mestih zavzemala največ prostora grad in cerkev, ki sta imela od nekdaj pri meščanih najtehtnejšo besedo. V Metliki in Črnomlju stoji grad ob prirodno najmanj zavarovani strani mesta, Kostanjeviški grad, današnje župnišče, leži ob trgu samem, medtem ko je bila cerkev sezidana ob koncu pomola. Novo mesto obvlada mogočna zgradba kapitelske cerkve, zgrajena na historično najstarejšem delu mestnih tal, na vrhu položnega griča v okljuki Krke. V njeni bližini je po vsej priliki stal nekoč (še pred ustanovitvijo mesta) dvorec stiške opatije, kasneje pa je tam bila sezidana proštija, ki je za Novo mesto v nekem pogledu prevzela vlogo gradu.

V Metliki, Črnomlju in Novem mestu se nahaja poleg deželno-knežjega gradu še komenda (križatija) nemškega viteškega reda, kateremu je bilo svoj čas zlasti v Beli Krajini podeljenih mnogo zemljišč.

Na novomeških mestnih tleh je bil proti koncu srednjega veka zgrajen še frančiškanski samostan,

medtem ko so za kapucinski samostan morali v XVII. stoletju že poiskati prostora izven mestnega obzidja pred Ljubljanskimi vrati.

Ostala mestna tla so služila meščanom večinoma za stanovanjske hiše, obrtne delavnice, trgovine in urade. Pomanjkanje stavbišč ali težnja, da bi imeli meščani svoje poslovne in stanovanjske prostore ob trgovskem jedru mesta, na glavnem trgu, je bilo vzrok, da je morala zidava hiš ob straneh širokega trga seči v višino prvega ali celo drugega nadstropja. Kar ni našlo prostora ob trgu, se je tesnilo ob vzporednih in prečnih ulicah, strnjeni sistem zazidave pa je bil le v Novem mestu, in še to v glavnem kot posledica požarnih katastrof v dobi gospodarskega propada, prekinjene z večjimi ali manjšimi plohami vrtov in sadovnjakov.

Tako je sčasoma nastajala ona značilna zunanja podoba srednjeveškega mesta, po večini še danes ohranjena, katero pa nam najbolj jasno pokaže mestni floris, posebej pri naših dolenjskih mestih skoraj edini preostali zgodovinski spomenik iz časov njih ustanovitve. Zato bi to zunanjo podobo naših mest in njih floris morali z ljubeznijo, razumevanjem in znanjem obravnavati in čuvati vsi oni, ki

so pozvani, da v naših podeželskih mestih rešujejo naloge modernega prometa in mestnih regulacij ter izvršujejo adaptacije ali grade nova poslopja.

Seveda pa že od vsega početka po naših mestih niso bili naseljeni samo trgovci in obrtniki, oziroma se ti niso pečali izključno samo s svojo obrtjo, temveč tudi s kmetijstvom. In ker se je mestno polje razprostiralo po kopni strani pomola, je njega lega in pomanjkanje prostora za mestnim obzidjem sililo meščane-kmetovalce, da so si svoja gospodarska poslopja postavljali tik pred gorenjimi vrati, kar je dalo ponekod onim delom posebna imena: v Novem mestu so prostor pred gorenjimi vrati imenovali »mestni podic, v Črnomlju pa »Skednjič«.

Sčasoma se je mestna naselbina začela širiti preko ozkih mej mestnega obzidja v območje gospodarskih poslopij, ki so bila odpravljena vedno dlje ob cestah, ki so se stale pred mestnimi vrati. Tako so nastala predmestja, ki ponekod še nosijo stare, območje gospodarskih poslopij ali večinoma zemljišče in njega oblikovitost označujejo nazive. V Metliki so tako predmestja pod gričem Veselico, Gorenji trg, Drage itd., v Črnomlju pa »Pred mostom« (»na vav-

ZAGREBŠKI ZBOR

30.

JUBILEJNI MEDNARODNI SEJEM

T E D E N
HRVATSKE
KULTURE

Od 27. avgusta do 6. septembra

Običajne ugodnosti

Zunanja trgovina

Omejitve za uvoz naše živine v Avstrijo

Dunajski urad nemškega kmetijskega ministrstva je obvestil naša oblastva, da se omejitve izvoza živali iz Jugoslavije razširi zaradi nalezljivih bolezni na vse prizadete banovine. Prepoved velja za vse srece savske, vrbske, drinske in donavske banovine, iz dravske pa za srece Brežice, Dol. Lendava, Kranj, Krško, Ljutomer, Murska Sobota in Radovljica. Izjemna dovolila izdaja dunajski urad po starih predpisih. Hkrati se sporoča, da se za javne klavnice St. Marks Dunaj in Dunaj. Novo mesto sme prevažati živina tudi čez Madžarsko.

Konferenca Male antante na Bledu bo obravnavala tudi uspehe gospodarskega sveta Male antante, ker to zahtevajo nova mednarodna vprašanja, ki imajo tudi gospodarski učinek. Ze zdaj se sestanejo tudi gospodarski zastopniki, da se pripravi konferenca gospodarskega sveta v Splitu.

Romunsko-angleška trgovinska pogajanja se bodo pričela kmalu v Bukarešti, da bi se spremenila dosedanja pogodba v prid Romunije.

Trgovinska pogodba med Sov. Rusijo in Zedinjenimi državami je podaljšana še za eno leto z malimi dopolnitvami.

Hmeljska trgatve v Savinjski dolini se je že pričela, blago je izredno lepo, vendar bo blaga pol manj ko lani.

Sadna letina bo v Sloveniji boljša ko lani. Po dosedanjih cenitvah bomo imeli za izvoz približno 3000 vagonov jabolk. Dobro kaže doslej tudi grozdje.

Jugoslavija je izvozila letos v Nemčijo le eno petino lanske količine surove volne, ker jo prodaja samo za devize. Ni pa Nemčija nabavila zato nič več volne od drugod.

Slabše cene pšenice se pričakujejo tudi zaradi ruskega dumpinga. V dosedaj znanem svetovnem pro-

Od 27. avgusta do 6. septembra

Običajne ugodnosti

Zunanja trgovina

Omejitve za uvoz naše živine v Avstrijo

Dunajski urad nemškega kmetijskega ministrstva je obvestil naša oblastva, da se omejitve izvoza živali iz Jugoslavije razširi zaradi nalezljivih bolezni na vse prizadete banovine. Prepoved velja za vse srece savske, vrbske, drinske in donavske banovine, iz dravske pa za srece Brežice, Dol. Lendava, Kranj, Krško, Ljutomer, Murska Sobota in Radovljica. Izjemna dovolila izdaja dunajski urad po starih predpisih. Hkrati se sporoča, da se za javne klavnice St. Marks Dunaj in Dunaj. Novo mesto sme prevažati živina tudi čez Madžarsko.

Konferenca Male antante na Bledu bo obravnavala tudi uspehe gospodarskega sveta Male antante, ker to zahtevajo nova mednarodna vprašanja, ki imajo tudi gospodarski učinek. Ze zdaj se sestanejo tudi gospodarski zastopniki, da se pripravi konferenca gospodarskega sveta v Splitu.

Romunsko-angleška trgovinska pogajanja se bodo pričela kmalu v Bukarešti, da bi se spremenila dosedanja pogodba v prid Romunije.

Trgovinska pogodba med Sov. Rusijo in Zedinjenimi državami je podaljšana še za eno leto z malimi dopolnitvami.

Hmeljska trgatve v Savinjski dolini se je že pričela, blago je izredno lepo, vendar bo blaga pol manj ko lani.

Sadna letina bo v Sloveniji boljša ko lani. Po dosedanjih cenitvah bomo imeli za izvoz približno 3000 vagonov jabolk. Dobro kaže doslej tudi grozdje.

Jugoslavija je izvozila letos v Nemčijo le eno petino lanske količine surove volne, ker jo prodaja samo za devize. Ni pa Nemčija nabavila zato nič več volne od drugod.

Slabše cene pšenice se pričakujejo tudi zaradi ruskega dumpinga. V dosedaj znanem svetovnem pro-

tarih« v ljudski govorici), Skednji, Krstina, Kolnik, Grič. Pri Novem mestu, kjer terenske razmere niso bile toliko ugodne za nastanek večjega predmestja pri Gorenjih vratih, je to nastalo onstran rečne struge, ki je bila od konca XVI. ali začetka XVII. stoletja premostena z nizkim mostom. Zato se je to predmestje splošno nazivalo »Pred mostom«, šele v XVIII. stoletju pa je začelo prevladovati ime Kandija, Ravno tako je v Kostanjevici pred južnim mostom nastalo nekako predmestje.

Globoke rečne struge pri Novem mestu in Črnomlju je v novi dobi tehničnega napredka premostil človek z visokim mostom in tako jedro historičnega mesta naravnost iz glavnega trga zvezal z novimi silišči ter na ta način ustvaril nove možnosti mestnega razvoja, čeprav je bila s tem žrtvovana in razbita nekdanja intimna zaokroženost mestnega trga.

Tako je lega naših dolenjskih mest, položenih v dna kotlin in podolij, obdanih v večini s prirodnimi jarki tekoče vode, ustvarila svojski tip mesta na pomolu, njih položaj ob starih trgovskih poteh pa je pri ustanoviteljih budil upanje, da bodo njih ustanove tudi življenja sposobne.

(Dalje prihodnjič.)

metu 327.500 ton — kolikor lani ob tem času — je Rusija udeležena že s 75.800 tonami zrnja. Imela bo menda zelo dobro leto.

Vinska letina Madžarske se ceni na 3 milijone hl, kar je za 1,3 milijona manj ko lani.

Grška zunanja trgovina je v prvem polletju znatno napredovala. Uvoz se je povečal od 7141 od lani na 7602, izvoz pa od 4001 na 4155 in manj kot na 3447 (lani 3140).

Prvič po letu 1933. je spet padla industrijska proizvodnja Anglije. Indeks za II. četrtletje je padel v primeri z lanskim za 8%.

Pomanjkanje bencola se je že pričelo občutno poznati v Nemčiji, kjer uporabljajo za avtomobile bencolovo in bencinsko mešanico, katere pa si je zelo dosti rezervirala vojska za sedanje vaje.

Padec izvoza iglastega lesa iz Rusije ceno za 1. polletje na 52%, iz Romunije na 36%, zato je Romunija uvedla premije, ki znašajo za Južno Afriko in Avstralijo 25, Egipt in Švico 10, bližnji vzhod 5 in za važna ostala tržišča 15%.

Razlika je med razstavo in razstavo. Zadnja leta naši podjetni obrtniki prirejajo v mnogih krajih obrtniške razstave, ki pa včasih ne žanjejo dovolj uspehov v primeri s pripravi in žrtvami: obisk ni zadovoljiv in sklenjenih je premalo kupčij. Dosti boljše je na pohištvenih razstavah na ljubljanskem velesejmu. Obisk je vselej izredno lep in tudi kupčijski uspehi so zadovoljivi. Zato so mnogi razstavljalci že dolga leta stalni. Obiskovalci znajo pravilno ceniti to razstavo, ker se zavedajo, da je razstavljeno vselej v resnici izvrstno blago. Razstavljalci se hočejo čimbolj izkazati ne le pred obiskovalci, temveč tudi drug pred drugim. Prav dobro vedo, da bi tovariši upravičeno kritizirali njihove izdelke, ako ne bi bili takšni, da bi lahko bili ponosni nanje vsi kakor eden.

Trgovinski promet med Nemčijo in Anglijo je za Nemce vedno bolj neugoden, ker so uvozili za štiri milijarde dinarjev več ko lani, zlasti mnogo surovin in živil, njihov izvoz pa zadeva povsod na konkurenco zapadnih industrijskih držav.

Italija je prepovedala uvoz živine, ker ji že primanjkuje krme, posebno koruze. Na milanski borzi so zelo poskočile cene za seno, slamo in oljne pogače. Prepoved velja do decembra, da ne bi kvaril uvoz cene domačih živali.

Afganistan je odpravil trgovinski monopol za mnoge predmete, obdrži pa še monopol za sladkor, nafto, avtomobile in stroje.

»Službeni list«

dravske banovine objavlja v 67. koso od 20. avgusta: Uredbo o kontroli sadja in sadnih izdelkov, namenjenih za izvoz — Odločbo o novih krajih Mali Okič in Veliki vrh — Popravek uredbe o odlogu plačil — Spremembe v uradniškem staležu in razne objave ter razglase.

Dan zveze slov. obrtnikov v št. Vidu

Včeraj se je v Šentvidu zbral velik obrtniški tabor, pred katerim se je vršil občni zbor Zveze slov. obrtnikov. Zveza je doslej priredila že mnogo tečajev, razstav, predavanj in taborov, izdaja tudi svoj list »Slovenski obrtnik« — mesečnik v 7000 izvodih. Včlanjenih ima nad 50 društev, v drugih krajih pa ima zaupnike. Kot vplivno organizacijo v zbornici jo čaka še dosti prilike za začeto delo: proti šušmarstvu in drugim oviram, za boljšo zakonodajo, kredite, šolstvo in zavarovanje ter znižanje davkov.

Zveza je svoj občni zbor dobro pripravila, prišli so številni delegati in zastopniki. Zbornico je zastopal g. Traven.

Občni zbor

je vodil predsednik g. Karel Kavka, ki je po pozdravu javil vstop ljubljanskega društva rokodelskih mojstrov v zvezo in poudaril uspehe v prvem času delovanja. Po čitanju zapisnika o ustanovnem občnem zboru se je zahvalil vsem činiteljem za podporo, tako banskim upravi in zbornici, oz. predsedniku obrtnega odseka Ogrinu. Iz tajniškega poročila g. P. Kresala je razvidno, da je v prvem letu včlanjenih v zvezi 38 društev, 15 pripr. odborov in 30 zaupništev. Blagaj-

nik g. Mihor je poročal o prometu, ki je znašal 41 tisoč din.

Po razrešnici je bil izvoljen za predsednika g. Kavka, za podpredsednika gg. Šimenc, Musar, Pelko in rezervirano je mesto za Maribor. Ostala sta tudi tajnik in blagajnik. Članarina bo 5 din letno in zveza bo uvedla članske znake.

Zavod za strojništvo

Banska uprava je razpisala prvo pismeno ponudbeno licitacijo za zidavo zgradbe zavoda za strojništvo pri tehnični fakulteti. Proračun znaša za vsa dela 2.727.694 dinarjev, kavcija 187.000 din. Ponudbe se morajo vložiti na dan licitacije 10. septembra ob 11. uri dopoldne v Gledališki ulici 8.

Razglas

Pri IV. žrebanju obligacij 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske dne 16. avgusta t. l. so bile izžrebane naslednje obligacije: po din 10.000 — serija A štev. 15, 76, 82, 103, 172, 278, 392, 395, 425, 446, 582, 583, 653, 660, 701, 761, 792, 818, 879, 901, 945, 949, 1036, 1059, 1066, 1108, 1131, 1141, 1143, 1172, 1222, 1237, 1267, 1273, 1296; po din 5000 — serija B štev.: 34, 48, 49, 66, 146, 149, 215, 259, 413, 591; po din 1.000 serija C štev.: 38, 48, 96, 143, 296, 410, 429, 463, 488, 511, 573, 615, 617, 632, 633, 643, 688, 737, 738, 769, 825, 830, 845, 851, 859, 912, 958, 963, 1011, 1040, dalje 1167, 1184, 1384, 1451, 1477, 1553, 1572, 1580, 1739, 1776, 1840, 1880, 1890, 1905, 1948, 1978, 1999. Izžrebane obligacije so plačilne dne 15. februarja 1939. pri mestni blagajni v Ljubljani.

Razstave

Koza je kravec malega človeka. Na tisoče revnih slovenskih družin se preživlja s kozjim mlekom, ki glede kvalitete prav nič ne zaostaja za kravjim. Ima še celo to prednost, da vsebuje več tolsche in je celo zdravilno. Zdravniki ga posebno priporočajo jetičnim bolnikom. Tudi kozje meso je nadvse okusno, posebno od mlajših živali. Zadnje čase pri nas kozjereja zelo napreduje in izkazuje statistika, da imamo pri nas v Sloveniji nad 12.000 glav kozje živine. Največ živali je bele sanske pasme, priznane najboljše vrste za pridobivanje mleka. Posamezne živali nudijo tudi nad 1000 litrov mleka letno. Dokaze o tem poda I. Zvezna banovinska razstava malih živali v okviru jesenskega ljubljanskega velesejma od 1. do 12. septembra. Razstavljene bodo najlepše živali, o katerih se vodi rodovnik in kontrola molže. Koze bodo na razstavi samo od 4. do 8. septembra, kjer bo imel vsak interesent priliko, da si jih ogleda ali tudi nabavi.

Dobave - licitacije

Strojni oddelek dir. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 26. avgusta ponudbe za dobavo kavčukovih zagost; prometno-komercialni pa do 29. avgusta za popravilo kožuhov.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 24. avgusta ponudbe za dobavo telegrafskih sponk in rudarskih želez.

Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 24. avgusta ponudbe za dobavo kompasov, jelovega jamskega lesa, vazeline za konjska kopita, tovozne masti, krampov, pil, lopat, žag, žičnikov, raznega železa, škarij za pločevino, krovne lepke, karbida; do 31. avgusta za dobavo jelovega in hrastovega jamskega lesa; do 7. septembra bakrene in dinamo-žice ter raznega elektrotehničnega materiala.

LICITACIJE

V upravi smodnišnice v Kamniku bosta dne 23. avgusta ob 11. pismene licitaciji za dobavo 25.000 lesko-

vih obročev in 15.000 papirnatih vreč 28/40. Posebni pogoji.

Dne 25. avgusta bo v intendanci štaba šumadijske divizijske oblasti v Kragujevcu licitacija za dobavo večje množine ovs.

Dne 27. avgusta bo v štabu vojašnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani pismena licitacija za oddajo kanalizacijskih in instalacijskih del stranišča.

Dne 27. avgusta bo pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo pregrinjala in brisač ter 29. avgusta raznega materiala za posteljnino.

Dne 27. avgusta bo v ekonomskem oddelku štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo bencin-alkohola ter motornega in strojnega olja; dne 1. septembra za dobavo razne pločevine in jekla; dne 15. septembra za dobavo kompletnih oblek za dež.

Dne 29. avgusta bo v intendanci štaba IV. armijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo večjih količin pšenice.

Dne 30. avgusta bo v pisarni grafične trupe v Skoplju licitacija za dobavo 850 naličnih telefonskih elementov.

Dne 31. avgusta bo pri komandi pomorskega arzenala v Titvu licitacija za dobavo 12.000 kg krp za čiščenje.

Dne 30. avgusta bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo 2 kompletnih malih samostalnih central za proizvodnjo električne energije; dne 2. septembra za dobavo brotan-čevi za delavnico v Zagrebu.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Izvoz jaje

Medtem ko je bilo na domačih trgih malo blaga, se je izvozilo v Nemčijo in Českoslovaško več blaga. Nemčija plača za C zaboje po 72 RM, CSR po 525 do 560 Kč franko Praga, kjer pa je naše boljše blago predrago. Veliko je povpraševanje tudi na trgih v Italiji in v Švici, kjer so cene malo narasle. Stajerska jajca so v Švici po 122 šv. fr. franko Buchs, bolgarska po 123. V Italiji se je cena za tuje blago dvignila od 4,55 do 4,65 na 4,70 do 4,75 lire za ducat.

Večja proizvodnja piva

Lanska svetovna proizvodnja piva se ceni na 218 hl proti 206 v letu 1936. V tisočih hl so pridelale največ: USA 68.238, Nemčija 43.599, Anglija 29.190, Belgija 14.240, Francija 14.190, CSR 9316, USSR 5000, Avstralija 3186, Irska 2820, Švedska 2750, Kanada 2586, Danska 2354, Japonska 2293 in Avstrija 2209. Najbolj je povečala pridelavo Bolgarska (77%), potem Kostarika, Alžir (22%), Kuba itd.

Žitna letina Jugoslavije

Ministrstvo za kmetijstvo je objavilo uradno cenitev letine in primerjavo z lanskim pridelkom. Letos bomo imeli (v tonah):

	1938	1937	+
pšenice	2.746.154	2.347.041	399.111
rži	229.912	209.378	20.534
ječmena	412.857	383.106	29.750
ovsa	320.707	305.411	25.246

Letina bo v odstotkih presegala lansko za našete predmete splošno, in sicer za: 14,5, 8,9, 7,2 in 7,9 odstotka.

V Sloveniji se ceni žetev ugodno in bomo pridelali doma pšenice do 688 tisoč stotov ali za nad 154 tisoč stotov več ko lani. Kljub temu bomo morali dokupiti še nad 5.500 vagonov. Upati je, da bodo cene stalnejše ko lani. O izvozu pa se še ne more povedati nič gotovega, ker je bila svetovna, zlasti pa letina v vseh podonavskih državah izredno dobra.

Tržne cene

Na ljubljanskem trgu se je prodajalo v soboto grozdje po 10 do 16 din kg, enako breskve. Borovnice so se podražile že na 5 din za kg. Melone so po 2 din, čebula 2 din, paradižniki do 5 din.

V Mariboru je cena krompirja 0-75 do 1-50, čebule 1-50 do 3, česna 3 do 5. Glava zelja velja do 4

din, kisle zelje 4 din, buče do 3 din kos, paradižniki 2 do 4 din kg. Jabolka so bila v soboto po 3 do 5 din, hruške 5 do 8, češplje 6 do 8, breskve do 16, grozdje 8 do 12 za kg, maline 3-50 do 4 din za liter.

Doma in po svetu

Nj. kr. visočanstvo kraljevič Andrej, ki je bil pred kratkim operiran zaradi vnetja slepiča, je že zunaj nevarnosti.

Ministra dr. Krofta in Comnena je sprejemal v Ljubljani gospod ban dr. Natlačen, ki ju je obiskal na kolodvoru in spremstvu romunskega poslanika na našem dvoru.

Minister dr. Korošec je obiskal včeraj popoldne obrtniško razstavo v Šent Vidu, kjer so ga pozdravili zastopniki obrtniških organizacij in domače občinstvo.

Casnikarska mala zveza je zborovala na Bledu pred konferenco zunanjih ministrov in zbudila mnogo pozornosti, ker so prišli nanjo večinoma novi ljudje, zlasti iz Romunije, pa tudi agrarci iz CSR. Predsednik dr. Popović je v svojem govoru ugotovil, da se pristranost odnošajev ni niti malo okrnila.

Pogreb dr. Hlinke je bil veličasten in se je spremenil tudi v manifestacijo za CSR. Ob grobu je govoril tudi preds. dr. Hodža. Prišli so tudi poljska, hrv. delegacija z dr. Pernarjem, poslanstvo ameriških Slovkov in vseh večjih strank.

Mlada dijaka Marjana Bolafija iz ugodne trg. rodbine je po nesreči ustrelil njegov instruktor in prijatelj. Prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

Kongres Jug. učiteljskega združenja zboruje od 21. do 23. avgusta v Zagrebu.

V Mariboru so zborovali zastopniki železničarskih organizacij, ki so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo zaradi draginje potrebno zvišanje plač.

Za novi vozni red je izdelala načrt posebna konferenca iz predstavnikov vseh banovin, prometnih ustanov in »Putnika«. Uvedejo se tudi lokalni vlaki in delavski vlaki: Jesenice—B. Bistrica, Ljubljana—Litija, nov dolenski vlak in nov prekmurski. »Jug. Kurir« poroča, da bodo motorni vozovi uvedeni na celi progi Skopje—Ljubljana (ne le Beograd—Zagreb).

Letalska zveza Moskva—Stockholm bo pričela kmalu poslovati čez Kovno.

Dr. Hodža je obvestil Runcimana, da bo vlada že te dni imenovala nekaj višjih uradnikov nemške narodnosti, zlasti v poštmem resoru.

Lord Runciman in gospa sta odpotovala v nedeljo na posestvo kneza Adolfa Schwarzenberga.

Dr. Krofta je poročal na seji vrhovnega vojnega sveta, da sta Anglija in Francija svetovale Českoslovaški največjo pripravljenost, ne sme pa storiti nič iznizvalnega. Vojni minister Mahnik pa je dejal, da CSR lahko mirno čaka, ker bi potrebovala za mobilizacijo samo osem ur.

Lord Runciman ima baje že pripravljen svoj načrt za rešitev nemškega vprašanja v Českoslovaški, če bi se direktna pogajanja vlade ponesrečila.

Iz angleških vladnih krogov demantirajo govorice, da se lord Runciman sestane s Hitlerjem, listi pa poročajo, da bo posredoval Henlein ta sestanek na posebno lordovo željo. Obisk Runcimana v Nemčiji bi bil samo zaseben.

Predsednik českoslovaške vlade dr. Hodža se je spet sestel z zastopniki sudetskoniške stranke v navzočnosti političnega odbora ministrov. Zastopniki ostalih strank temu sestanku niso več prisostvovali.

Japonski knez Konoje je poslal posebne pozdrave italijanskemu narodu in v poslanici ponovil odločnost Japoncev, da uničijo Čankajškovo vojsko. Zahvaljuje se Italiji za dosedanje pomoč in zvesto prijateljstvo.

Blizu Soluna je eksplodiralo veliko municijsko skladišče, pri čem-

er pa je bilo ranjenih samo nekaj oseb. Vzrok eksplozije je bila vročina.

Blum je odbil predlog komunistične stranke za sklic parlamenta, ker misli, da je za zasedanje bolj ugoden jesenski, normalni termin, čeprav so na dnevnem redu važne socialne zahteve.

Admiral Horthyju bodo pokazali Nemci »nepotopljivo bojno ladjo«, ki ima 35.000 ton, nad trideset topov in hitrost nad 30 vozlov.

Ljudsko štetje je predlagal v angleškem parlamentu konservativni poslanec Grigg, kar je zbudilo veliko razburjenje, ker si razlagajo ta predlog kot vojno pripravo.

Poleti ruskih letalcev nad Mandžurijo so povzročili nove proteste in novo napetost z Japonsko.

Vatikan je dosegel sporazum z Mussolinijem v rasnem vprašanju, in sicer z zagotovilom, da se rasna kampanja omeji, zato pa se katoliška akcija ne bo vtikala v politiko, kar je tudi želja članov, ki bi drugače morali izstopiti.

Angleške čete v Palestini so pričele letalsko operacijo zoper arabske upornike in je število žrtev zato vedno večje. Arabci so povečali svoje napade in se spustili v prave bitke z vojaštvom.

Jugoslovska kinološka zveza priredi 1. in 2. septembra na Ljubljanskem velesejmu Državno razstavo plemenskih psov. Razstava bo pod okriljem Mednarodne kinološke zveze in pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Prijave za razstavo psov sprejema in daje pojasnila tajništvo Jugoslov. kinološke zveze, Ljubljana I., Cesta v Rožno dolino 36, telefon 23-55.

V območju mestne občine zagrebške sta slinavka in parkljeva že premagane in je zato banska uprava spet dovolila živinske sejme.

Bata je izgubil pravdo z občino Karlovcem in mora plačati 75.000 din, v bodoče bo pa moral plačevati uvoznino od celotne teže uvoženega blaga in škatelj.

Sadljarska konferenca strokovnjakov je bila v Derventi pod predsedstvom prof. dr. Lukmana, referenta v kmet. ministrstvu.

Družba »Jugočelik d. d.« se je registrirala pri okrožnem sodišču v Sarajevu. 57.000 delnic za nominalno vrednost 285 milijonov din je vzela država, 15 milijonov dobi Zenica ob fuziji in 200 milijonov din bo vpisanih javno.

Begunsko taborišče za siromašne in za tiste, ki nimajo naseljenega dovoljenja, je morala ustanoviti Švica, ker je dotok iz Nemčije vedno večji.

Japonski vulkan Asama je pričel bruhati dušljiv dim v steburu, ki sega do 1500 m visoko.

Neka belgijska finančna skupina se pogaja za nakup rusko-karpatških elektrarn.

Boji z uporniki se v Mehiki še nadaljujejo in so vladne čete obkolile tudi oddelke v državi Durango.

Radio Ljubljana

Torek 23. avgusta, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Kako se otrok ne sme vzgajati (Vitimir Radovanović, šol. nadz.) — 19.50: 10 minut zabave — 20.00: Edw. German: Ples Nell Gwyn (godba grenadirske garde — plošče) — 20.10: Po moravski dolini (g. Rudolf Dostal) — 20.30: Radijski orkester — 21.15: Klavirski koncert ge. Marte Osterc-Valjalo — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Sreda 24. avgusta, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Plošče — 18.40: Mladinska ura: Sprehod po novem zemljevidu Evrope (dr. Valter Bohinec) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Grobovi naših vojakov v Holandiji — 19.50: Plošče — 20.00: Pevski koncert: ga. Pavla in gdč. Majda Lovšter Radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Pevski kvartet Fantje na vasi.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

Začetek: 28. avgusta

60% popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah

VSA POJASNILA DAJEJO: Zvanični biro laptičskog sajma, BEOGRAD, Knez Mihajlova 33/L

in častni zastopniki:
Ing. G. TUNNIES, LJUBLJANA.
Tyrševa cesta 33. Telefon 27-62

in
JOS. BEZJAK, MARIBOR.
Gospodarska ulica 25. Telefon 20-97